

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
w sprawie **S. K.** ,
skazanego z art. 148 § 2 pkt 2 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 14 stycznia 2021 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę z urzędu skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 26 lutego 2020 r., sygn. akt II AKa (...),
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w J.
z dnia 26 września 2019 r., sygn. akt III K (...),

p o s t a n o w i ł :

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. Z. N. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na korzyść skazanego jako jego obrońca ustanowiony z urzędu;**
- 3. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i poniesionymi w jego toku wydatkami obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

S. K. wyrokiem Sądu Okręgowego w J. z dnia 26 września 2019 r., sygn. akt III K (...), został uznany za winnego tego, że:

- I. w dniu 22 maja 2018 r., w S. , w zamiarze bezpośrednim pozbawienia

życia obywatela Ukrainy Y. S., oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, zadał mu trzy uderzenia metalowym prętem w głowę, powodując obrażenia ciała w postaci wieloodłamowego złamania łuski kości skroniowej i ciemieniowej prawej z wgłobieniem odłamów do wnętrza czaszki skutkujące obrażeniami czaszkowo - mózgowymi, a w konsekwencji zgonem, a następnie zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 950 zł, 12 dolarów amerykańskich (43,44 zł) oraz telefon komórkowy bliżej nieustalonej marki i wartości, czym działał na jego szkodę, przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się on, będąc uprzednio skazany wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w J. z dnia 18 listopada 2011 r., sygn. akt II K (...), obejmującym wyroki Sądu Rejonowego w J. : z 9.11.2007 r., sygn. akt II K (...) za czyn z art. 280 § 1 k.k., z 24.03.2010 r. sygn. akt II K (...), za czyn z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., z 10.09.2010 r. sygn. akt II K (...), za czyn 191 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., na karę łączną 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbywał w okresie od 9.12.2011 r. do 21.02.2013 r.,

to jest przestępstwa z art. 148 § 2 pkt 2 k.k. i art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które – na podstawie art. 148 § 2 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. – wymierzono mu karę dożywotniego pozbawienia wolności,

II. w okresie od października 2017 r. do czerwca 2018 r. w S., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wielokrotnie stosował wobec T.W. przemoc w postaci bicia go metalową rurką oraz rękami po całym ciele, naruszając tym jego nietykalność cielesną, przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się, będąc uprzednio skazany wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w J. z dnia 18 listopada 2011 r. sygn. akt II K (...), obejmującym wyroki Sądu Rejonowego w J. : z 9.11.2007 r. sygn. akt II K (...) za czyn z art. 280 § 1 k.k., z 24.03.2010 r. sygn. akt II K (...), za czyn z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., z 10.09.2010 r. sygn. akt II K (...). za czyn 191 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., na karę łączną 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbywał w okresie od 9.12.2011 r. do 21.02.2013 r.,

to jest przestępstwa z art. 217 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

III. w okresie od lipca 2016 r. do czerwca 2018 r. w S. , działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wielokrotnie

stosował wobec K. A. przemoc w postaci bicia go metalową rurką oraz rękami po całym ciele, naruszając tym jego nietykalność cielesną, przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się będąc uprzednio skazany wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w J. z dnia 18 listopada 2011 r. sygn. akt II K (...), obejmującym wyroki Sądu Rejonowego w J. : z 9.11.2007 r. sygn. akt II K (...) za czyn z art. 280 § 1 k.k., z 24.03.2010 r. sygn. akt II K (...), za czyn z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., z 10.09.2010 r. sygn. akt II K (...) za czyn 191 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., na karę łączną 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbywał w okresie od 9.12.2011 r. do 21.02.2013 r., to jest przestępstwa z art. 217 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

Sąd Okręgowy, na podstawie art. 217 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. za pozostające w ciągu przestępstwa, opisane w punkcie II i III, wymierzył oskarżonemu karę roku pozbawienia wolności, a następnie – na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 88 k.k. oraz art. 91 § 2 k.k. połączył wymierzone kary i wymierzył mu karę łączną dożywotniego pozbawienia wolności. Ponadto, na podstawie art. 46 § 2 k.k. za czyn opisany w punkcie I części rozstrzygającej wyroku orzekł od oskarżonego S. K. na rzecz O. K. nawiązkę w kwocie 35 000 zł.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, który – podnosząc zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego (art. 148 § 2 pkt 2 k.k., art. 64 § 1 k.k.) oraz prawa procesowego, które miały wpływ na treść wyroku (art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 i 2 k.p.k.), a także zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść oraz zarzut rażącej niewspółmierności kary – wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazane sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku przez przyjęcie w punkcie I kwalifikacji prawnej z art. 158 § 3 k.k. i art. 280 § 11 w zw. z art. 11 § 2 k.k. z wyeliminowaniem art. 64 § 1 k.k. oraz uniewinnienie S. K. od popełnienia czynów opisanych w punkcie II i III części dyspozytywnej wyroku.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 26 lutego 2020 r., sygn. akt II AKa (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że z opisu czynu przypisanego oskarżonemu S. K. w pkt I części dyspozytywnej wyeliminował ustalenie, iż zarzucanego w pkt 1 części wstępnej wyroku dopuścił się w warunkach powrotu do

przestępstwa, określonego w art. 64 § 1 k.k., a za podstawę skazania przyjął art. 148 § 2 pkt 2 k.k. i art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Wyrok Sądu odwoławczego został zaskarżony przez obrońcę z urzędu skazanego, który podniósł następujące zarzuty:

1. naruszenie prawa materialnego art. 64 § 1 k.k. przez eliminację w punkcie I części wstępnej wyroku, iż zarzucanego czynu oskarżony dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa, pomimo konieczności eliminacji powrotu do przestępstwa z art. 64 § 1 k.k. także w punktach II i III części dyspozytywnej wyroku Sądu Okręgowego w J. z dnia 26 września 2019 r.;
2. rażącą niewspółmierność kary wymierzonej oskarżonemu S. K. przez zastosowanie kary łącznej dożywotniego pozbawienia wolności.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów autor kasacji wniósł o uchylenie w całości wyroku odnośnie S. K. i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania w części dotyczącej prawidłowej kwalifikacji czynów z punktów II i III oraz oceny stopnia winy oskarżonego w kontekście jego ograniczeń intelektualnych i wymiaru kary.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna.

W przedmiotowej sprawie nie było kwestionowane, że S. K. został uprzednio skazany wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w J. z dnia 18 listopada 2011 r., sygn. akt II K (...), obejmującym wyroki Sądu Rejonowego w J. : z 9.11.2007 r., sygn. akt II K (...), za czyn z art. 280 § 1 k.k.; z 24.03.2010 r. sygn. akt II K (...), za czyn z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.; z 10.09.2010 r. sygn. akt II K (...), za czyn 191 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., na karę łączną 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbywał w okresie od 9.12.2011 r. do 21.02.2013 r. Okres 5 lat, o którym mowa w art. 64 § 1 k.k. upłynął zatem 21 lutego 2018 r., a zatem trafnie Sąd odwoławczy uznał, że brak było podstaw, aby z uwagi na ww. skazanie i odbycie kary pozbawienia wolności przyjąć

dokonanie przez S. K. w warunkach recydywy szczególnej zabójstwa J. S. , skoro – jak wynika z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych – zostało ono popełnione 22 maja 2018 r.

Odnosnie zarzutu dotyczącego wyeliminowania art. 64 § 1 k.k. także z kwalifikacji prawnej pozostałych dwóch przypisanych S. K. przestępstw, to należy wskazać, że Sąd Apelacyjny w tym zakresie uznał, iż „zarówno ustalenia faktyczne, jak i uznanie przez Sąd Okręgowy, że zachowania oskarżonego wyczerpały ustawowe znamiona co najmniej występków z art. 217 § 1 k.k., których dopuścił się w warunkach art. 12 k.k. i powrotu do przestępstwa z art. 64 § 1 k.k., są prawidłowe”. Nie ulega przy tym wątpliwości, że czynów tych skazany dopuścił się w okresach: od października 2017 r. do czerwca 2018 r. oraz od lipca 2016 r. do czerwca 2018 r., a zatem w ciągu 5 lat od odbycia ww. kary pozbawienia wolności. Nie sposób więc zarzucić Sądowi Apelacyjnemu w (...), że ten w omawianej kwestii dopuścił się rażącej obrazu prawa materialnego, która dodatkowo mogłaby mieć istotny wpływ na treść skarżonego kasacją wyroku. W literaturze przedmiotu oraz orzecznictwie wskazuje się bowiem, że w kontekście analizowanego zagadnienia nie ma znaczenia okoliczność, że czas popełnienia tych przestępstw wykraczał poza ramy wskazanego okresu. Zgodnie bowiem z art. 6 § 1 k.k., czyn zabroniony uważa się za popełniony w czasie, w którym sprawca działał lub zaniechał działania, do którego był obowiązany. W przypadku przestępstw rozciągniętych w czasie wystarczające jest zatem, aby choć fragment tego czynu został popełniony w okresie 5 lat od odbycia kary 6 miesięcy pozbawienia wolności, o którym mowa w art. 64 § 1 k.k. (zob. *J. Lachowski [w:] Kodeks karny. Komentarz, red. V. Konarska-Wrzonek, Warszawa 2020, teza 8 do art. 64; J. Majewski [w:] Kodeks karny. Część ogólna. Tom I. Część II. Komentarz do art. 53-116, wyd. V, red. W. Wróbel, A. Zoll, Warszawa 2016, teza 35 do art. 64; zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2012 r., IV KK 213/12, LEX nr 1232841*). Wprawdzie prezentowane są również poglądy powyższym odmienne, jednak należy pamiętać, że w przypadku uzasadnionych różnic interpretacyjnych nie sposób uznać, że obraz prawa, jeżeli w ogóle wystąpiła, osiągnęła stopień określany jako rażący w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2013 r., IV KK 46/13). Autor kasacji w żadnym razie nie uzasadnił przy tym

z jakich względów i dlaczego stanowisko Sądu Apelacyjnego w omawianym zakresie jest błędne, co dalsze rozważania czyni zbędnymi.

Jedynie na marginesie należy ponadto zauważyć, że wymierzone skazanemu kary za te dwa występkę nie miały i nie mogły mieć jakiegokolwiek wpływu na wymiar kary łącznej dożywotniego pozbawienia wolności.

Odnosząc się do zarzutu rażącej niewspółmierności kary przypomnieć należy, że z treści art. 523 § 1 k.p.k. wynika w sposób jednoznaczny, iż kasacja nie może być wniesiona wyłącznie z powodu niewspółmierności kary. Oznacza to, że zaskarżenie kasacją rozstrzygnięcia o karze jest możliwe tylko wtedy, gdy jednocześnie zarzuca się rażącą obrazę prawa karnego materialnego lub procesowego, która miała istotny wpływ na treść wyroku, skutkując rażącą niewspółmiernością kary (zob. *m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2016 r., V KK 245/16, LEX nr 2149236; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2007 r., II KK 159/06, LEX nr 282267; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 1999 r., IV KKN 206/99, OSNKW 2000/1-2/15, LEX nr 38878*). Lektura uzasadnienia kasacji wskazuje tymczasem, że zarzut rażącej niewspółmierności kary nie został powiązany z wykazaniem rażącej obrazę prawa, a zatem nie może być on skutecznie podnoszony w kasacji.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalniając skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i poniesionymi w jego toku wydatkami obciążając Skarb Państwa. O kosztach pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu orzeczono na podstawie § 17 ust. 3 pkt 2 w zw. z § 4 ust. 1 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 18).